

Feuilleton

15. září.

Nesmíte se prosím! Již jest to uděláno, mistr Womachka — jinak poctivá česká Vomačka — už také bude dělat do politiky. A víte co znamená dělat do politiky? Jest v tom politický "job", v němž krátce shrnuje se všat píst a méně práce. Mistr Womachka pomyslel si, již leccjaký osel dostal se z vůle lidu do úřadu, proč by toho nemohl tedy zkusit. Enklícky mluví jako když bídem mrská, v Čechách byl a volanských, mluví několik jazyků, mrtvých i živých a na ozveném si také pošmákně. O vyšší politice ví tolik, kolik mu zrovna jest třeba, občanský list psaný na jméno "William Womachka," jako pořádný "Austrian" již také má, v Americe jest několik let, mnoho nikdy neřel, málo nepil, ještě méně myslal a jak každý řádný vlastenec, Američan věděl, že toto jest nej větší republika, zem rovnosti, volnosti a svobody, kde blaze žije se tomu kdo má peníze a ještě lépe tomu, kdo té svobody umí jak náleží využívat.

novinářů umějí tak pěkně návrhy dávat, když myslí, že škola po Komenském by pojmenována být mohla — dobrá, at to oběhají, odlišit ji, vždyť bez toho jsou národa svého nádentky. Tak — tak, není doba daleka, kdy český novinář nebude jen dohazovačem, prostředkovatelem sňatků a jiných soukromých záležitostí, ale k listu svému jako premií, vydávati bude nucen seznam jmen všech těch "vlastenců a podporovatelů dobré věci národní" za které to, aneb ono musel vytlouci hubou, vybíhati a uděláti ku větš etí a slávě jména českého, jen, aby mohl a směl být také, jako člověk — živ...

Ženské vzdělání na Rusi. Nebude snad nezájmovo sdělit o všech těchto ústavech několika statistických dat. Ženských gymnasií, podřízených "správě ústavů carevny Marie" jest celkem 29 mimo jednu přípravnou v Petrohradě. Největší ovšem počet připadá na gymnasia státní. Dle zprávy ministerstva osvěty z roku 1891 bylo v Rusku ve správě tohoto ministerstva 342 ženská gymnasia a progymnasia, mající úhrnem 62.529 žaček a 6027 učitelských sil. Nejvíce z těchto ústavů připadá na moskevský učební okruh, jenž měl 19 ženských gymnasií a 37 progymnasií s 10.466 posluchačkami. Po moskevském okruhu následuje charkovský, mající 18 gymnasií a 40 progymnasií celkem s 10.337 žačkami, pak oděský, mající 17 ženských gymnasií a 18 progymnasií s 6451 žačkami a konečně petrohradský, v němž bylo 20 gymnasií a 19 progymnasií s 5962 žačkami. Nejposlednějším místem v tomto okruhu zaujímá turkeštanský kraj, kde bylo jedno ženské gymnasium se 261 žačkami. Dle stavu bylo roku 1887 žaček z měšťanského rodu 26.462, ze šlechtického rodu 24.831, selského stavu 4889, duchovního — 4044 a konečně 1078 cizinek. Soukromých gymnasií ženských napočítáno bylo roku 1891 v Petrohradě 7, v Charkově 5, v Moskvě 4 a v Kyjevě, Oděse, Voroněži, Orle, Tiflise, Omsku a Irkutsku po jednom gymnasiu. Váimneme-li si hořejších čísel, zarazí nás, že z duchovního stavu věnuje se poměrně nejméně dívek střednímu vzdělání. Příčinou toho jest, že ruští duchovní dávají své dcery do tak řečených eparchiálních (biskupstevních) ženských učilišť, jsoucích výhradně pod duchovní správou. Ústavy tyto měly v minulém roce 13.600 žaček, připravujících se zde k těžkému a odpočívánímu úkolu venkovských učitelů. Přicházíme nyní k vyššímu ženskému vzdělání v Rusku. Otázka o vyšším vzdělání žen vznikla v Rusku již roku 1869, kdy ministerstvo národní osvěty dovolilo zříditi pro ženy řadu veřejných přednášek z dějepisu, filologie a přírodních věd. Kurzy neměly určitěho programu a od žaček nežádalo se žádného určitého vzdělání předběžného. Roku 1872 otevřel Gerrié, profesor moskevské university, své vyšší kurzy pro dívky, při čemž zvláštní pozornost byla věnována všeobecné literatuře a ruským dějinám. Mnohé ženy se tím ovšem nespokojovaly a obracely se za vyšším vzděláním do ciziny. Nařízením z roku 1876 dovoleno v Rusku zříditi vyšší ženské kurzy z různých předmětů v několika ruských universitních městech, zejména v Kazani, Petrohradě a Kyjevě. Dělili se na dvě fakulty: historicko-filologickou a fysicko-mathematickou. V Kazani byly kurzy dvouleté, v ostatních městech čtyřleté. Mimo to při třetím ženském gymnasiu v Moskvě zřízeny speciální třídy pro vyšší vzdělání žen se čtyřletým kursem přírodovědeckým a tříletým kursem mathematickým. Ústavy tyto pokládaly se za soukromé a byly pod dozorem zvláštní pedagogické rady. Organizace jejich byla jen dočasná. Teprve r. 1879 počaly povolane kruhy předběžně pracovati o všeobecné osnově pro vyšší ženské kurzy, ale práce tato následkem odstoupení ministra osvěty hraběte Tolstého opět zdržena (1880), až konečně roku 1884 zřízena zvláštní komise, jež vypracovala základní pravidla pro vyšší ženské kurzy; v září r. 1889 přijímány již při petrohradské universitě posluchačky za nových počmnek. Celý kurs trvá nyní čtyři leta a dělí se na dvě oddělení: histo-

ricko-filologické a mathematické. V prvním oddělení přednášejí se následující předměty: zákon boží, psychologie, logika, dějiny filosofie, ruský jazyk, církevní-slovanský jazyk, dějiny staré a nové ruské literatury, všeobecná literatura (italská, francouzská, německá a anglická, jakož i poměr jich k rozvoji ruské literatury), ruské dějiny, dějiny ostatních slovanských národů, všeobecné dějiny, dějiny umění, latinský jazyk a literatura. Ve druhém oddělení přednáší se pak: zákon boží, všeobecný kurs mathematicky, analytická geometrie, algebraická analýse, diferenciální a integrální počet, astronomie, fysika, organická a neorganická chemie, fysikální zeměpis, analytická mechanika. Dle výkazu z roku 1891 navštěvovalo tyto kurzy 385 posluchaček a sice v oddělení historicko-filologickém 289 a v mathematickém 87. Mezi profesory jsou též tři dámy a sice Šiffová přednáší matematiku, Serdobinská fysiku a Bogdanovská, doktor ženevské university, chemii. Roku 1890 navštívila mathematické oddělení známá profesorka štokholmské university Kovalevská a byla nadmíru spokojena se závěrečnými zkouškami. V historicko-filologickém oddělení nejvíce posluchaček věnuje se filosofii, domácí historii a ruskému jazyku. Mnohé posluchačky mimo to studují též slovanská nářečí. Hmotné prostředky na udržování vyšších ženských kursů poskytuje ministerstvo národní osvěty a petrohradská městská správa (každoročně po 6000 rublech). Ostatní vydání kryjí se školním platem a dobrovolnými dary. A tu sluší připomenouti, že celá ruská intelligence všimá si tohoto zřízení se zvláštní péčí a obětavostí. Ostatně o populárnosti vyšších ženských kursů svědčí nejlépe ta okolnost, že hlásí se na ně posluchačky až z nejdlehlějších krajů ruských — u Tiflisu, z Baku, z Tomsku, Jenisejska a Irkutska. Zbývá nám zmíniti se několika slovy ještě o vyšších lékařských kurzech pro ženy. Zřízení jich vztahuje se k roku 1872. Účelem jejich bylo připraviti ženy k lékařské činnosti v době války a proto byly zřízeny při vojenských nemocnicích a podřízeny správě ministerstva vojenství. Posluchačky skutečně konaly platné služby v posledním rusko-tureckém válce roku 1877. Přes to kurzy tyto byly r. 1888 zrušeny. Vyšlo z nich celkem asi 1000 lékařek, z nichž kolem 700 dosud působí, jsouce hlavně správkyněmi zemských nemocnic. Působení jejich jest zejména nenahraditelné v jihovýchodních guberniích uprostřed mohamedánského obyvatelstva, jehož přísné náboženské zákony zakazují ženám uchylovati se o pomoc k lékařům mužům. Ostatně zdá se, že zrušení kursů jest jen dočasné, neboť tu a tam v ruské veřejnosti počínají ozývati se vážné hlasy, aby byly opět otevřeny. Snad poslední důvod přispěje ku snadnějšímu a rychlejšímu rozřešení této otázky.

OSADY! Osady v Kalifornii, Texas, Arizone, Novém Mexiku, Wyomingu, Idaho, Coloradu a Minnesotě. Nadafská osada v Cottenwood Park, Tehama Co., Kalifornie, blízko hlavního mostu Kalifornii a Oregonem. Ustavujeme osadníky na těchto krásných posezích a produktivních farmy o 10, 20 a 40 akrech po \$40 až \$50 akr prozím padacími osadníkům. Jednu třetinu hotově, zbytek za jeden a dva roky s úrokem 7 proc. na splátky. V Kalifornii se jim nezvyklá žádná jiná posazky na ovoc, zeleniny atd. DOMOVINY V TEXAS. Osada blízko Alvinu, v Texasu na hlavní cestě dráhy SANTA FE Co. Farmy o 5, 10, 20 a 40 akrech, \$30 akr. Jedna třetinu hotově, zbytek za 1 a 2 roky. Zde máte krásnou ovoc, vlnu a obilí, přetváraný v klobázkách státi v Unii. Prvních 50 osadníků dostane pozemky od \$15 do \$20 akr. SEMI-TROPIC LAND COMPANY, Eusemada, Dolní Kalifornie. Kapitál \$1,000,000. Každý dílek zastupuje 100,000 dílek po \$10. Je jeden akr posezím. Jedno sto tisíc akrů posezím, sedmdesát mil jímů od San Diego, Cal. Jest to majetek paní Marie Ruiz Burtonové, vdovy po zemřelém generálu Henry B. Burtonovi, od vojáka Spoj. Států. Prvního sto osadníků budou akce předávány po pěti dolaroch (\$5.00), jímů bude dovoleno vybrati si tolik akrů, kolik budou mít akcí a požádá si dílek pro příští útek. Přihlášky o dílek přijímají se v této úřadovně od 24. 9. '03. Tento majetek jest dán dán do trhu v šestých o 10, 20 a 40 akrech. Prvních sto osadníků dostane pozemky po \$5.00 akr. Poloha majetku jest rozlehlá, jest hned jímů od San Diego, Cal., na břehu Tichého moře na zálivu "Todos Santos Bay" (záliv Všech Svátých), nejlepší přírodní sadafské neb vlnafské osady. Kupíte si listky po Santa Fe dráze do San Diego, Cal. Vjetřáci po přístupu do San Diego se mají přihlásiti u H. H. Burtona, č. 1042 osmá ulice, který s nimi po parniku do Eusemady jede. Listky jsou k dostání v každé listkové úřadovně ve Spojených Státech po velké Santa Fe Route. NATIONAL HOMESTEAD COMPANY, 140 Security Buidg., cor. Madison & Fifth ave. Třihlascím) Chicago, Ill.

Laciné pozemky rolnické. Mám na prodej j. v. 4 sekce 18, a celou sekci 17. v townsh. 18, Range 12 záp. v Greeley Co., Neb., obsahující 800 akrů. Tyto pozemky mají pěknou polohu, pouze dvě míle od North Loup na U. P. dráze a 4 míle od Horace na B. & M. dráze. Půda je vesměs výborná, poloha více méně vlnitá a teče skrz dobrý potok. Abychom prodali pozemek ten ihned, nabízáme těchto 800 akrů po \$8.00 akr. 12-3m) Hicks Real Estate Agency 305 N. Y. Life Bldg. Omaha, Neb.

Dr. Peterse HOBOKO jest pokládán za jeden z nejlepších lékařů této doby. On čítá krev, obnovuje sílu životní, vypuzuje nemoc z těla, uvádí veškeré orgány v dobrý a pravidelný běh. Lék jest připraven z více než třiceti rozličných součástek, hlavně rostlinných a byl znám a užíván po více než sto let. Byl i velkým úspěchem užíván ve všech nemocích, zejména těch, které mají původ v krvi a pokaženém žaludku jako: Zácpa, nezáživnost, nedůživé a nervosní bolesti hlavy, jatelné nehuby, nemoc žluční, žloutenka, reumatism, špatné trávení, dnu, dyspepsia, tasemnice, růž, škvrnky, neuragie, razení a horečky, vodnatelnost hlavy, bolení občasné, nhrý-vředy, vyrážka, skorfula, boule atd. HOBOKO není patentním lékem, aniž se u lékárníků prodává, avšak muž a ženy, kteří ním byli vyléčeni, z vděčnosti k lékaři a s přáním posloužiti svým spolulidem, zastávají místo jeinatelské a umožňují tím, aby i vzdáleným nemocným mohlo býti poslouženo. Jest to nevyhnutelný domácí lék, zejména v místech, vzdálených od lékárníků. Lék tento nelze obdržet od lékárníků, nýbrž pouze u místních jednatelů. Neříká žádný jednatel ve vašem okolí, tak píše o další podrobnosti na nřepřepaného Dr. Peter Fahrney, 112-114 S. Hoyne ave., Chicago, Ill.

V Praze, Saunders Co., Neb je nyní česká lékárna A. MAŠINDA, zkušený lékárník, má tam na skladě všechny byliny, kořinky, všelijaké thé, kapky, olejčky, stávičky, prášky, mastě, náplastě (lísty) vodičky, plulky, zkrátka vše, so do lékárny patří. Připravují též rozličné mazání pro lidské nehuby i léčebniny pro domácí zvířata, a většim dílem trefím vždy na to patentní Léků Severových a jiných t. z. patentních mám též hojný výběr, jakož i barvy, štětce, olej na barvení i na strově, zkrátka vše, co v lékárně máváji. Zvláště velkou zásobu mám všech věcí, z kterých se recepty připravují, at jsou již z Čech anebo od doktorů zdejších. Dlouholetý cvik mně dal mnoho zkušenost, a ta přišla a přijde mnohým krajanům vhod. — Zvláštní starostlivost věnuje receptám. A. MASINDA, český lékárník

Bucklen's Arnica Salve. Nejlepší masť na světě, pro potažení, odětiny, otekliny, vředy, vyrážky, lišaje, ztvrdle ruce, osušeniny, kufi oka a všechny vytrazeniny kožní a spině leči slatou silu, nebo se nevzrazený žádné peníze. Ručí se za spínou spokojenost, nebo se peníze vrátí. Cena 25c, zrnáčka. Na prodej ve všech lékárnách a u Goodman & Co. lékárníků v Omaze. Spravedliví umírají mladí — však nyní užívají Hallerovy malé Německé Pílučky a nyní bude poctivých lidí brzy, narbyť na světě.